

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ Needs Assessment for Improving School Administration Based on Sufficiency Economy Philosophy of Primary Schools in Three Southern Border Provinces

อัษฎาวุธ สุวตธี^{1*} วุฒิชัย เนียมเทศ¹ เรชา ชุสุวรรณ¹ จิระวัฒน์ ตันสกุล¹
Asdawut Suwattee^{1*}, Wuttichai Niemted¹, Recha Chusuwan¹, Jirawat Tansakul¹

(Received: August 13, 2021; Revised: October 11, 2021; Accepted: November 3, 2021)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่คาดหวัง และประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนจำนวน 179 โรงเรียน ด้วยการสุ่มแบบชั้นภูมิ และสุ่มอย่างง่าย จาก 3 จังหวัด (ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) โดยมีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสิ้น 537 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified priority need index: PNI_{Modified}) ผลการวิจัยมีดังนี้

1. สภาพที่เป็นจริง/สภาพที่คาดหวังในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ทั้งสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังมีผลการวิจัยเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารงานนโยบาย รองลงมา คือ การบริหารงานบุคคล สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การบริหารงานวิชาการ

2. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ในภาพรวม

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

¹Faculty of Education, Prince of Songkla University

*Corresponding author. E-mail: asdawut.s@gmail.com

ของค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา เท่ากับ 0.102 ($PNI_{Modified} = 0.102$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด คือ การบริหารงานวิชาการ ($PNI_{Modified} = 0.119$) รองลงมา คือ การบริหารงานทั่วไป ($PNI_{Modified} = 0.094$) และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาน้อยสุด คือ การบริหารงานนโยบาย ($PNI_{Modified} = 0.086$)

คำสำคัญ : หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความต้องการจำเป็น โรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Abstract

The objectives of this research were to study the actual and the expected conditions and needs assessment for improving school administration based on sufficiency economy philosophy of primary schools in three southern border provinces. The samples consisted of 179 schools selected by 2 steps: Proportional Stratified Random Sampling and Simple Random Sampling from 3 provinces: Pattani, Yala and Narathivas. The 3 informants in each school were the school administrators, the project-leader teachers or responsible persons, and representatives of the board of basic education institutions, totally 537 people. The research instrument was a 5-rating scale questionnaire. The statistics used for analyzing were average, standard deviation and modified priority need index: $PNI_{Modified}$. The research results were as follows:

1. The actual and the expected conditions for improving school administration based on sufficiency economy philosophy of primary schools in three southern border provinces were found that the actual and the expected conditions were at a high level. In each aspect, it was found that policy management was the highest, the second was personnel management and the lowest was academic administration.

2. Needs assessment for improving school administration based on sufficiency economy philosophy of primary schools in three southern border provinces were found that the overview of the requirement index value of needs assessment to develop were 0.102 ($PNI_{Modified} = 0.102$). When considering in the individual aspects, the highest development needs index was academic administration ($PNI_{Modified} = 0.119$), the second was general administration ($PNI_{Modified} = 0.094$) and the lowest was policy management ($PNI_{Modified} = 0.086$).

Keywords: Sufficiency economy philosophy, Needs, Primary schools in three southern border provinces

บทนำ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency economy philosophy) เป็นพระราชปรัชญาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ที่พระองค์ทรงมีพระราชดำรัสเพื่อชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยให้ตั้งอยู่บนพื้นฐานทางสายกลางและการปฏิบัติด้วยการพึ่งพาอาศัยตนเอง มีความพอดี พอประมาณ มีเหตุผล และรอบรู้เท่าทันโลก อันนำไปสู่การพัฒนาที่มั่นคงและมั่นคงให้เกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน เศรษฐกิจพอเพียงมีหลักคิดอันประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ได้แก่ คุณลักษณะ (ห่วง) คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน และตั้งอยู่บน 2 เงื่อนไข คือ เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม นำไปสู่การก้าวทันการเปลี่ยนแปลงและมีสมรรถนะศักยภาพกับการพัฒนาทุกสหัสวรรษใหม่เชิงระบบ (พรชัย เจตมามาน, 2558)

การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้นั้น ขั้นแรก ต้องยึดหลัก "พึ่งตนเอง" คือ พยายามพึ่งตนเองให้ได้ก่อน ในแต่ละครอบครัวมีการบริหารจัดการอย่างพอดี ประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย สมาชิกในครอบครัวแต่ละคนต้องรู้จักตนเอง เช่น ข้อมูล รายรับ-รายจ่าย ในครอบครัวของตนเอง สามารถรักษาระดับการใช้จ่ายของตน ไม่ให้เป็นหนี้ และรู้จักตั้งศักยภาพในตัวเองในเรื่องของปัจจัยสี่ให้ได้ในระดับหนึ่ง การพัฒนาตนเองให้สามารถ "อยู่ได้อย่างพอเพียง" คือ ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักทางสายกลางให้อยู่ได้อย่างสมดุล คือ มีความสุขที่แท้ ไม่ให้รู้สึกขาดแคลน จนต้องเบียดเบียนตนเองหรือเบียดเบียนผู้อื่นหรือเบียดเบียนสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลัก พออยู่ พอกิน พอใช้ ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่าย ลดความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีพ ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้องและสุจริต ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันในการค้าขาย มุ่งเน้นหาเช้ากินค่ำ ก่อนมุ่งเน้นหาเงินหาทอง ทำมาหากินก่อนทำมาค้าขาย (สำนักงานขนส่งจังหวัดขอนแก่น, 2563)

การสร้างภูมิคุ้มกันเป็นการรับมือวิกฤติที่ดีที่สุด โดยเฉพาะในสถานการณ์ปัจจุบันต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ตั้งอยู่บนความสมดุลสมผล ใช้ชีวิตอย่างพอประมาณ สอดคล้องกับสถานการณ์และต้องไม่ประมาท เพื่อไม่ให้เสี่ยงที่จะทำให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจที่รุนแรง “การสร้างภูมิคุ้มกัน” เป็นหลักสำคัญสำหรับทุกคน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกายและการเงิน คนที่สุขภาพแข็งแรงมีโอกาสที่จะได้รับผลกระทบถึงขั้นเสียชีวิตน้อยกว่าคนที่สุขภาพไม่ดี ครวเรือนหรือธุรกิจที่มีเงินออมเพียงพอก็จะมี “กันชน” บรรเทาความรุนแรงของผลกระทบทางเศรษฐกิจได้ หลักปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดที่ทุกคนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ และจะช่วยให้ก้าวข้ามช่วงเวลาที่ยากลำบากในปัจจุบันและในทุกสถานการณ์ในอนาคต และความมั่นคงทางการเงินเป็นภูมิคุ้มกันที่สำคัญที่สุดในชีวิต (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2563) ซึ่งสอดคล้องกับนงลักษณ์ แสงมหาชัย (2559) ได้กล่าวว่าการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาช่วยให้ธุรกิจมีการบริหารความเสี่ยงที่ดี มีการก่อกำหนดในระดับที่เหมาะสม สามารถบรรลุเป้าหมายทางการเงินได้ ซึ่งจะส่งผลให้ธุรกิจมีโอกาสอยู่รอดเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์หรือวิกฤตการณ์ต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ เล็งเห็นถึงความสำคัญในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่ระบบการศึกษาและได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง มีการบรรจุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการปลูกฝัง อบรม บ่มเพาะ สร้างอุปนิสัยอย่างพอเพียงให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อีกทั้งได้กำหนดเป็นนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่สถานศึกษาตั้งแต่ปี 2549 ถึงปัจจุบัน เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาตลอดจนนักเรียนสามารถน้อมนำวิถีชีวิตของตนเองเข้าสู่หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการบูรณาการทั้งในส่วนของการบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการพัฒนาบุคลากร และได้กำหนดเป็นโครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554)

สถานศึกษาจึงได้นำนโยบายในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา และมีการกำกับ ติดตาม และประเมินตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด 5 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ด้านกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และ 5) ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) และถ้าหากโรงเรียนใดผ่านการประเมินก็จะได้รับชื่อว่าเป็น “สถานศึกษาพอเพียง” ซึ่งจากผลการประเมินที่ผ่านมา โรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังไม่ผ่านการประเมินเป็น “สถานศึกษาพอเพียง” อีกหลายโรงเรียน โดยอาจเกิดจากปัญหาในการบริหารจัดการหรือปัญหาด้านอื่น ๆ ดังเช่น ภูติศ พัดพิน (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าสภาพปัญหา สถานศึกษาขาดการกำกับ นิเทศติดตามทุกระดับ ขาดความตระหนัก ความรู้ ความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกภาคส่วน ในขณะที่ สุวารี เพ็ชรสงคราม (2557) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผู้บริหารและครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส) พบว่า ผู้บริหารและครูของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การอาชีวศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้ง 13 แห่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน คือ การบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการจัดหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จากปัญหาที่พบดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยังไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ถึงแม้ว่าจะนำยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการมาปรับใช้ แต่อาจยังขาดความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีแนวคิดและยึดหลักปฏิบัติโดยทางสายกลาง ดังนั้น สุวารี เพ็ชรสงคราม (2561) ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญอย่างจริงจังในการนำกลยุทธ์การบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินการภายในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม แล้วขยายผลไปยังชุมชน หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงสถานศึกษา รวมทั้งการขยายผลเพื่อเป็นแบบอย่างในระดับจังหวัด ภูมิภาคและระดับประเทศ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีความเข้าใจในการบริหารสถานศึกษาและการจัดการศึกษาตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งถือเป็นภารกิจสำคัญที่ต้องทำความเข้าใจและดำเนินการอย่างเป็นระบบ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อศึกษาถึงสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

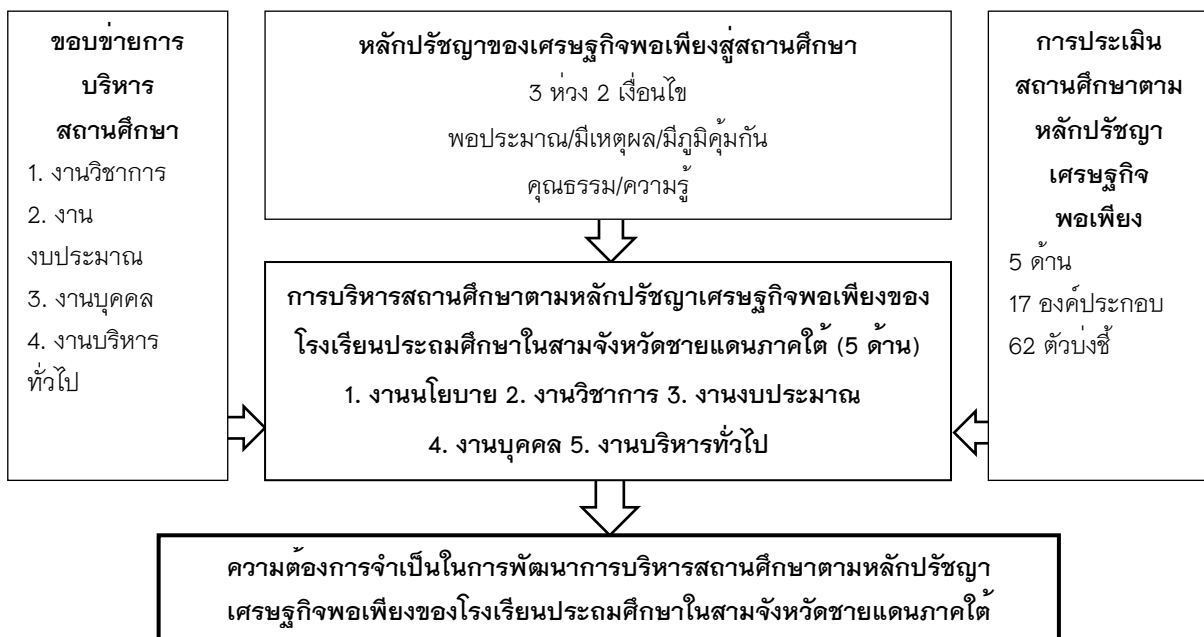
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยในครั้งนี้ ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) และการประเมินสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้าโครงการหรือผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ไม่ผ่านการประเมินการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 324 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี จำนวน 48 โรงเรียนในจังหวัดยะลา จำนวน 60 โรงเรียนในจังหวัดนราธิวาส จำนวน 216 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้าโครงการหรือผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ไม่ผ่านการประเมินการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 179 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของยามาเน (Yamane, 1973) จากนั้นกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างรายจังหวัดแบบชั้นภูมิ แบ่งออกเป็นจังหวัดปัตตานี 27 โรงเรียน จังหวัดยะลา 33 โรงเรียน และจังหวัดนราธิวาส 119 โรงเรียน แล้วใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลาก เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามกำหนด รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 537 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ผู้วิจัยค้นคว้ารายละเอียดตามแนวคิด หลักการและทฤษฎี จากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และศึกษาการสร้างแบบสอบถามประมาณค่าตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรที่จะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.3 นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วไปตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 1 ท่าน ด้านวัดผลและวิจัยทางการศึกษา จำนวน 1 ท่าน ศิษยานิเทศก์ จำนวน 2 ท่าน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 ท่าน ใช้การตรวจสอบพิจารณาตามแบบประเมินดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item-objective congruence: IOC) (Rovinelli & Hambleton, 1977) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาที่ใช้ได้ โดยในค่า IOC ที่มีค่าตั้งแต่ .05 ถึง 1.00 จากนั้นนำผลการตรวจสอบเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจึงทำการปรับปรุงเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้าย ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach (1990) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นในส่วนของสภาพที่เป็นจริง เท่ากับ .987 และค่าความเชื่อมั่นในส่วนของสภาพที่คาดหวัง เท่ากับ .979

รวมทั้งฉบับ เท่ากับ .986 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างจากภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และนำส่งถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทาง E-mail หรือ Line ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการทำแบบสอบถามเป็น Google form และขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา ประสานกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามส่งกลับมาหาผู้วิจัย แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการดังนี้

5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งกำหนดคะแนนของคำตอบในแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558) และใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณเพื่อหาค่าความต้องการจำเป็น กำหนดโดยวิธีแบบปรับปรุง ที่เป็นผลต่างตามโมเดลความแตกต่าง (Discrepancy model) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558) โดยใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ซึ่งมีสูตรการคำนวณ คือ

$$PNI_{modified} = (I-D) / D$$

I (Importance) หมายถึง ระดับสภาพที่คาดหวัง

D (Degree of success) หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นจริง

ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นใช้การเรียงดัชนีจากมากไปหาน้อย ดัชนีที่มีค่ามาก แปลว่า มีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีความต้องการจำเป็นที่มีค่าน้อยกว่า

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีผลการศึกษาทั้ง 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวม

องค์ประกอบ	สภาพที่เป็นจริง				สภาพที่คาดหวัง			
	$\bar{x}$	S.D	ระดับ	ลำดับ	$\bar{x}$	S.D	ระดับ	ลำดับ
1. การบริหารงานนโยบาย	4.162	.563	มาก	1	4.520	.501	มากที่สุด	1
2. การบริหารงานวิชาการ	3.889	.545	มาก	5	4.352	.538	มาก	5
3. การบริหารงานงบประมาณ	4.084	.638	มาก	4	4.446	.583	มาก	4
4. การบริหารงานบุคคล	4.111	.537	มาก	2	4.486	.510	มาก	2
5. การบริหารงานทั่วไป	4.108	.539	มาก	3	4.493	.500	มาก	3
รวม	4.023	.503	มาก	-	4.434	.488	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ทั้งสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังมีผลการวิจัยเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารงานนโยบาย รองลงมาคือ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การบริหารงานวิชาการ

2. การวิเคราะห์การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีผลการศึกษา 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวม

องค์ประกอบ	ค่าเฉลี่ย สภาพจริง	ค่าเฉลี่ย ความคาดหวัง	PNI	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. การบริหารงานนโยบาย	4.162	4.520	0.086	5
2. การบริหารงานวิชาการ	3.889	4.352	0.119	1
3. การบริหารงานงบประมาณ	4.084	4.446	0.089	4
4. การบริหารงานบุคคล	4.111	4.486	0.091	3
5. การบริหารงานทั่วไป	4.108	4.493	0.094	2
รวม	4.023	4.434	0.102	**

** หมายถึง พบความต้องการจำเป็น

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินความต้องการจำเป็นเมื่อพิจารณาค่าดัชนีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ในภาพรวมของค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา เท่ากับ 0.102 ($PNI_{Modified}=0.102$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การบริหารงานวิชาการ ($PNI_{Modified}=0.119$) รองลงมา คือ การบริหารงานทั่วไป ($PNI_{Modified}=0.094$) การบริหารงานบุคคล ($PNI_{Modified}=0.091$) การบริหารงานงบประมาณ ($PNI_{Modified}=0.089$) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ การบริหารงานนโยบาย ($PNI_{Modified}=0.086$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวม ผลการวิจัยพบว่า ทั้งสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ก็คือ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่ารายด้านคือการบริหารงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานทั่วไป

อยู่ในระดับมาก ยกเว้นงานนโยบายซึ่งสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก แต่สภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับที่ รัตนา หลวงกลาง (2558) และ กฤษดา นิ่มทับทิม (2561) ที่พบว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสภาพที่เป็นจริงมีการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการทุกแห่ง ต้องพัฒนาการบริหารงานให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2554) ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติและได้รับการประเมินสถานศึกษาพอเพียงภายใต้กรอบการดำเนินการ 4 ด้าน คือ การบริหารจัดการ หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ซึ่งโดยนัยดังกล่าว ในทางปฏิบัติการบริหารงานของสถานศึกษาก็จะอยู่ภายใต้กรอบการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่ายของสถานศึกษา คือ การบริหารงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานทั่วไปนั่นเอง

สำหรับผลการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า งานวิจัยในครั้งนี้ซึ่งได้บูรณาการกรอบการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการและกรอบการบริหารงานนิติบุคคลของสถานศึกษา มากำหนดกรอบของการดำเนินการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ การบริหารงานนโยบาย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป แม้สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในภาพรวมจะพบว่ามีผลการดำเนินการอยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่ทั้งสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังด้านที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การบริหารงานนโยบาย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับที่ ศรีเรือน ยิ้มย่อง (2556) และทรงศักดิ์ โหมเฉลา (2557) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า มีการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริหารจัดการสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด นอกจากนี้งานวิจัยของคำตัน จันทะวงษา (2559) และชนากานต์ กาหลง (2560) ยังพบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ องค์ประกอบนโยบาย โดยมีนโยบายน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและบูรณาการสู่แผนปฏิบัติการประจำปีมากที่สุด

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเกิดจากโรงเรียนทุกโรงเรียนต้องนำนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินการบริหารจัดการ

สถานศึกษาเพื่อเตรียมการรองรับการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งในทางปฏิบัติการพัฒนาการศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคตยังคงยึดหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2560) ที่ยังคงกำหนดแนวปฏิบัติให้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการปฏิบัติควบคู่ไปกับการพัฒนาการศึกษา ดังที่กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ของแผนการศึกษาชาติไว้ความว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21”

อย่างไรก็ตามด้านการบริหารงานวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนส่วนใหญ่เน้นการปฏิบัติแต่ยังขาดหลักฐานรองรับการประเมินที่ชัดเจน อาทิเช่น แผนการจัดการเรียนรู้ไม่สมบูรณ์ ไม่มีสื่อ นวัตกรรม ไม่มีการทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีคุณภาพ และขาดระบบการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลที่มีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา : โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกาฬสินธุ์ ของอุณรัตน์ เสมามิ่ง (2560) พบว่า โรงเรียนมีปัญหาคาดการนิเทศติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจะขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ประสบความสำเร็จได้นั้น กระทรวงศึกษาธิการ (2552) จึงกำหนดเป็นแนวปฏิบัติในการขับเคลื่อน ใน 4 ประการ โดยเน้นหนักที่การจัดการเรียนการสอน หลักสูตร และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้สถานศึกษาได้ตระหนักในการอบรมสั่งสอน ปลูกฝังเด็กและเยาวชนให้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และสร้างจิตสำนึกในการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของความพอเพียงนั่นเอง

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อพิจารณาคำดัชนีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุด คือการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับที่ สมรภูมิ อ่อนอุ้น (2558) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดตาก พบว่า ปัญหาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการบริหารงานวิชาการ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก และ อุณรัตน์ เสมามิ่ง (2560) ได้ศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา : โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกาฬสินธุ์ พบว่า การบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งผลการวิจัยเห็นได้ว่าเรื่องของการบริหารงานวิชาการเป็นปัญหาที่จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน

นอกจากนี้งานวิจัยของพิชามญญ์ แซ่จัน และสุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์ (2561) ยังพบว่าการดำเนินงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับทั้ง 4 งานในรายละเอียดการปฏิบัติ คือ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และครบทุกระดับชั้น 2) จัดหาสื่อการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา 3) นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน 4) นำผลการนิเทศไปพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคมเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม

ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่างานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เพราะสถานศึกษาจะมีคุณภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการเป็นสำคัญ และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน คุณภาพของสถานศึกษา และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงก็เป็นเพียงการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตาม 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี และมีเงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) โดยสิ่งที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการในด้านการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีดังนี้ 1) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา คือ มีแผนจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ทุกระดับชั้น มีการจัดหา ผลิต ใช้ เผยแพร่ สื่อ และนวัตกรรมการเรียนรู้ เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอน มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) การนิเทศการศึกษา คือ มีแผนและเครื่องมือในการ นิเทศ ติดตาม ประเมินผล มีการดำเนินการ นิเทศ ติดตาม ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการบันทึกผลการดำเนินงานและรายงานผลการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และมีการนำผลการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ไปปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ 3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ คือ มีการจัดแสดง เผยแพร่ ประกวดหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ 4) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ คือ มีการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นรูปธรรม และส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาเป็นวิทยากรอธิบายการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการเสริมสร้างอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงได้อย่างถูกต้องและชัดเจน 5) การวัดผลและประเมินผล คือ มีการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล

ที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีการใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และมีการรายงานผลการประเมินและนำมาปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ 6) การแนะแนว คือ การนำผลการติดตามมาใช้ พัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการงานวิชาการของสถานศึกษา ให้บรรลุผลสำเร็จ เพื่อบรรลุตามเป้าหมายของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้สถานศึกษาก้าวสู่ การเป็นสถานศึกษาพอเพียงที่มีคุณภาพ นำไปสู่การยกระดับให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ทราบได้ว่าสถานศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความต้องการจำเป็นในด้านงานวิชาการอยู่ในระดับสูงสุด แสดงให้เห็นว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังคงให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเป็นสำคัญ ดังนั้นหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นงบประมาณ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดกิจกรรมพัฒนางานด้านวิชาการของสถานศึกษา และให้ความสำคัญในการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการพัฒนา พัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะการบริหารงานนโยบาย ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความคาดหวังสูงสุด และควรมี การติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านงานวิชาการสูงสุด เนื่องจากงานวิชาการเป็นหัวใจ สำคัญของสถานศึกษาดังนั้นสถานศึกษาจึงควรวางแผน พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน เครื่องมือวัดผลประเมินผล และระบบการนิเทศติดตามให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้กับภูมิภาคอื่นๆ

รายการอ้างอิง

- กฤษฎา นิมหัทธิม. (2561). การศึกษาผลการดำเนินงานของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์, 5(2), 38-46.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). แนวทางการนิเทศเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). คู่มือประเมินและเกณฑ์คุณภาพสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง(สถานศึกษาพอเพียง) ปี 2554 เป็นต้นไป ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สืบค้นจาก <http://www.sufficiencyeconomy.org/download/download.aspx?cata=DWL4>
- คำตัน จันทะวงษา (2559). การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, ปทุมธานี.
- ชนากานต์ กาหลง (2560). สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ทรงศักดิ์ โฉมเฉลา. (2557). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้และบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสถาบันราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.

- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2563). *ปฏิญญาคู่กันเศรษฐกิจไทยก้าวข้ามวิกฤติโควิด 19*. สืบค้นจาก <https://www.bot.or.th/Thai/BOTMagazine/Pages/256302Conversation.aspx>
- นางลักษณ์ แสงมหาชัย. (2559) เศรษฐกิจพอเพียงในมุมมองทางการเงิน. *วารสารวิชาการบริหารธุรกิจสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี*, 5(2), 146–156.
- พรชัย เจตมานัน. (2558). *เศรษฐกิจพอเพียง: มิติและพลวัตการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในสหัฐวรรษใหม่อย่างยั่งยืน*. มหาสารคาม: คลังการพิมพ์.
- พิชามญญ์ แซ่จัน, และสุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์. (2561). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร. *บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต*, 14(2), 33–50.
- ภูติศ พัดพิน. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, ปทุมธานี.
- รัตนา หลวงกลาง. (2558). *แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ศรีเรือน ยิ้มย่อง. (2556). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรีและอ่างทอง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.
- สมรภูมิ อ่อนอุ้น. (2558). *แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวารี เพ็ชรสงคราม. (2557). *สภาพปัญหาการบริหารวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผู้บริหารและครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส)*. *วารสาร อัล-ฮิกมะฮ์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี*, 4(7), 45–59.

- สุวารี เพ็ชรสงคราม. (2561). กลยุทธ์การบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารวิชาการ
มหาวิทยาลัยปทุมธานี*, 10(2), 216–223.
- สำนักงานขนส่งจังหวัดขอนแก่น. (2563). การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน.
สืบค้นจาก https://www.dlt.go.th/site/khonkaen/m-news/10031/view.php?_did=26281
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและ
การจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
ตามกฎหมายกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัด
การศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*.
กรุงเทพฯ: พรินทวานกราฟฟิค.
- อุณรัตน์ เสมามิ่ง. (2560). *การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
กรณีศึกษา : โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 1*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York : Harper & Row.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of
criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2, 49–60.
- Yamane, T. (1973). *Statistics : An introductory analysis*. (3rd ed). New York : Harper and Row
Publication.